

सर्वाधिक भरपर्दो माध्यमको रूपमा रहेको छ । नेपालको आर्थिक विकासको महत्वपूर्ण क्षेत्रको पहिचान भएको पर्यटन विकासको लागि हवाई यातायात मेरुदण्डकै रूपमा रहेको छ । हवाई आठौं योजनापछि आर्थिक उदारीकरणको नीति अवलम्बन गरेसँगै हवाई सेवाका क्षेत्रमा निकै परिवर्तन आएको छ । निजी क्षेत्रको संलग्नताले हवाई यातायात धेरै सरल र सहज बनेको छ । यसका बावजुद हवाई उड्डयनका क्षेत्रमा धेरै समस्या र चुनौतीहरू विद्यमान रहेका छन् ।

हाल नेपालमा ३ अन्तर्राष्ट्रिय, ५० आन्तरिक समेत ५३ विमानस्थल रहेका छन् । जसमध्ये विमानस्थल सञ्चालनमा रहेका छैनन् । हवाई नीति, २०६३ अनुसार विमानस्थल निर्माणको मापदण्डको पालना हुन सकेको छैन, सत्ता र शक्तिका रूपमा प्राधिकरण नतमस्तक बनेको आरोप लाग्ने गरेको छ । त्रिभुवन विमानस्थलको पूर्वाधारले यात्रु धान्नै नसक्ने चाप छ भने दुलो लगानी गरी तयार गरिएका भैरहवा र पोखरा विमानस्थलको व्यावसायिक प्रारम्भ खासै उत्साहजनक देखिँदैन । निजगढ विमानस्थल निर्माणको पूर्वतयारीकै चरणमा भएका त्रुटीका कारण समस्याग्रस्त बनेको छ । निरन्तरका हवाई दुर्घटनाले नेपालको आकाश सुरक्षित नरहेको हो कि भन्ने भ्रम बढाएको छ । युरोपेली संघले नेपालका वायुसेवा कम्पनीहरूलाई पाँच वर्षदेखि कालो सूचीमा राख्दै आएको छ । कालो सूचीबाट कम्पनीहरूलाई हटाउन नसक्दा राम्रो सन्देश जान सकेको छैन । प्राधिकरणलाई नियामक र सेवा प्रदायक निकायका रूपमा अलग-अलग गरी पुनर्संरचना गर्ने कार्य पनि हुन सकेको छैन ।

आयोजना सफल हुनका लागि यसका तीनै पक्ष-तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन सबल र सफल हुनुपर्दछ । तर प्राधिकरणका पूर्वाधार निर्माण आयोजनाहरू समयमा सम्पन्न नहुने, आयोजना राम्रो हुने तर कार्यान्वयन फितलो, कमजोर रहनुका साथै आयोजनाको खरिद कार्य विवादास्पद हुने गरेका छन् ।

यसैगरी विमानस्थलका आयआर्जन सम्बन्धी संरचनाले पनि राम्रो उपयोग र अपेक्षित प्रतिफल दिन सकिरहेका छैनन् । ग्राउण्ड ह्याण्डलिङ्ग बापतको रकम, अन्य भूमिस्थ सेवा समेतको रकम समयमा प्राप्त नहुने गरेको, पसल तथा व्यावसायिक प्रयोजनका लागि उपलब्ध स्थानको बहाल रकम अत्यन्त न्यून रहेको र यसमा बिचौलियाको हालीमुहाली रहेको, विमानस्थलहरूको सेवा, सुविधा तथा पसलहरूको नियमन हुन नसकेको जनगुनासो उस्तै छ । समयमा हवाई उडान नहुने, दुर्गम भेगमा उडान कटौती गरी महँगोमा चार्टर्ड उडान गर्ने जस्ता घटना आमरूपमा सुनिने गरेका छन् ।

प्राधिकरणको संस्थागत क्षमताका साथसाथै जनशक्तिको प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय क्षमतामा निरन्तर सुधार आवश्यक हुन्छ, प्रविधि र प्रणालीमा आएको परिवर्तन सापेक्ष बनाउँदै जानुपर्ने हुन्छ । नेतृत्व निरन्तरता र व्यवस्थापकीय क्षमता प्राधिकरणको भविष्यसँग जोडिने विषय हुन् ।

प्रस्तुत परिप्रेक्ष्यमा आगामी १६ औं योजनाले नेपालको नागरिक उड्डयन क्षेत्रको समग्र विकासका लागि लिनुपर्ने लक्ष्य, उद्देश्य, कार्यक्रमिक प्राथमिकताका साथै योजना अवधि (५ वर्ष) मा यस क्षेत्रबाट प्राप्त हुने अपेक्षित उपलब्धि सहितको नागरिक उड्डयन क्षेत्रको कार्यान्वयनयोग्य योजनाको खाका प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

लोक सेवा आयोग
नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, प्राविधिक, ई. एण्ड टेकम. इन्जिनियरिङ्ग, दशौं, उपनिर्देशक पदको
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा

२०८०।०९।१४

पत्र : द्वितीय
समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : १००

विषय : सेवा सम्बन्धी

प्रत्येक प्रश्नको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ । अन्यथा उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।

1. Mention ICAO safety management system frame work. How it can be best implemented in Nepal? Summarize the major issues of Convention of International Civil Aviation 1994. 5+5+5=15
2. Enlist the major airport environs activities of a standard airport. Give a summary description of all the necessary actions for each of them. Suggest rooms for improvement in TIA environs. 5+10+5=20
3. What are the vital technology trends in safety and security fields of international civil aviation and what may be the best way forward for Nepal to improve CNS/ATM systems? Explain the CNS/ATM systems practices using MOPS/MASPS, TSO and RTCA/EUROCAE. Also, mention the role of PIRGs for this. 20
4. Identify key technologies in CNS/ATM systems. Describe the role of CNS/ATM for an air flight from London to Kathmandu. Identify the agencies and services from takeoff to landing of the aircraft. 8+12=20
5. Nepal is considered as one of the world's most dangerous places to fly and till date the European Union has placed a blanket ban on all airlines flying from Nepal to the EU countries. What are the reasons for such EU Bans? What concrete initiatives do you propose to make Nepali Airspace safer and ensure international recognition of air safety in Nepal? Explain your statements. Suggest a Gantt Chart for implementing your proposal. 5+15+5=25

- The End -